

KOLPOSKOPIANÄYTTEIDEN HISTOLOGINEN TUTKIMUS Ts-PADKolp, 6388

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri, apulaisylilääkäri Kirsi Hämäläinen (puh.044-7113475, kirsi.m.hamalainen@kuh.fi) ja klinikkaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Gynekologisen kolposkopia tutkimuksen yhteydessä otettujen biopsioiden (ulkosynnyttimet, emätin, portio) tai kohdun kaulakanavan (endocervix) kaavemateriaalin histologinen tutkimus. Tutkimuksen taustalla usein poikkeava PAPA / HPV – löydös.

HUOMIOITAVAA!

- Laajemmat resekaatit, kuten kohdunkaulan konisaatio (Loop -näyte) pyydetään **Ts-PAD-4, 4194** tutkimuksena.

Lähete: Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine ja anamneesitietoineen, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Kliininen työdiagnoosi on hyvä mainita. Aina on ilmoitettava, mitä kudosta on lähetetty näytteeksi. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Erilliset näyteastiat on merkittävä selvästi lähetetekstiä vastaavaksi. Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).

Näyteastia: Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudosnäyte, 10% formaliiini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.

Näyte: Biopsiat asetetaan fiksatiiviin mahdollisimman nopeasti. Eri anatomisista kohdista otetut näytteet on eriteltävä omiin purkkeihinsa. Erilliset näyteastiat on merkittävä selvästi lähetetekstiä vastaavaksi. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.

Näytteen säilytys ja kuljetus: Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa.

Menetelmä: Laboratoriohoitaja käynnistää pienet kudospalat. Näytteestä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäksiä että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla.

Tulkinta: Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatomisen diagnoosi (PAD) tekstiosana että taulukkoina. Tulkinnessa otetaan kantaa mm. näytteen mahdollisiin histologisiin muutoksiin, muutosten pahanlaatuisuuteen, tulehduksellisiin tai degeneratiivisiin prosesseihin pienen näytteen antamissa rajoissa. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan. Osa tutkimuksen lausunnoista voidaan tehdä alihankintalaboratoriossa.

- Virhelähteet:** Tulkinnan luotettavuutta heikentää puutteellinen biopsioiden orientaatio, irtoava portion pintaepiteeli, joka vaikeuttaa tulkintaa (dysplasian asteen määrittäminen, väärä negatiivinen tulkintatulokset), sekä mahdolliset morfologiset artefaktit (puristuminen, venyntyminen). Luotettavan tulkinnan edellytyksenä on hyvä lähete ja edustava, oikealla tavalla käsitelty ja lähetetty näyte.
- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimusten käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 14.1.2022
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 14.1.2022